

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี
Academic Leadership Of Educational Institution Administrators
In The Saha Rajaniwet Maruekhathaiyawan Campus
Under Phetchaburi Secondary Educational Service Area Office

อุไรรัตน์ ขวัญดี¹ สมใจ เดชบำรุง²

Received : April 25, 2025

Revised : May 3, 2025

Accepted : June 22, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ประชากรคือ ข้าราชการครูในโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี จำนวน 290 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน จำนวน 165 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี สรุปผลเป็นประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน และต่ำสุด คือ ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นเหมือนกันทั้ง 3 ท่าน ดังนี้ (1) พัฒนากิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านวิชาการ ดนตรี กีฬา อาชีพเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (2) ส่งเสริมให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน เช่น อบรม ประชุม ให้กับครูและบุคลากร (3) เปิดโอกาสให้ครูได้ค้นหาข้อมูลและเครื่องมือสื่อการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรจากอินเทอร์เน็ต (4) ส่งเสริมการสอนของครูอย่างไม่เป็นทางการอยู่เสมอ (5) ยกย่องเชิดชูเกียรติคุณของครูที่ปฏิบัติงานดีเด่นด้วยวิธีการต่างๆ เช่น กล่าวชมเชยในที่ประชุมมอบเกียรติบัตร ลงข่าวในวารสาร

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Abstract

The objectives of this research are to study 1) academic leadership of educational institution administrators. In the Saha Rajaniwet Maruekhathaiyawan Campus Under the Phetchaburi Secondary Educational Service Area Office 2) Guidelines for developing academic leadership of educational institution administrators In the Saha Rajaniwet Maruekhathaiyawan Campus Under the jurisdiction of the Phetchaburi Secondary Educational Service Area Office, the population is government teachers in schools in the Rajaniwet Maruekhathaiyawan Campus. Under the Phetchaburi Secondary Educational Service Area Office, there were 290 people. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table with a total of 165 people. The tools used In the research was a questionnaire about the academic leadership of school administrators. and structured interviews Statistics used to analyze data Using frequency distribution values, percentage values, arithmetic mean values. and standard deviation and analysis of guidelines for developing academic leadership among school administrators. Rajaniwet Maruekhathaiyawan Saha Campus School Under the jurisdiction of the Phetchaburi Secondary Educational Service Area Office

The research results found that Academic leadership of educational institution administrators In the Saha Rajaniwet Maruekhathaiyawan Campus Under the jurisdiction of the Phetchaburi Secondary Educational Service Area Office The results can be summarized into important points as follows. 1. Academic leadership of educational institution administrators In the Saha Rajaniwet Maruekhathaiyawan Campus Under the Phetchaburi Secondary Educational Service Area Office, overall the average level was at a high level. When considering each area, it was found that the area with the highest average was The aspect of creating a teaching and learning atmosphere, followed by the aspect of supervising and following up on teaching and learning, and the lowest is the aspect of managing the curriculum and teaching.

2. Guidelines for developing academic leadership of educational institution administrators. In the Saha Rajaniwet Maruekhathaiyawan Campus Under the jurisdiction of the Phetchaburi Secondary Educational Service Area Office All 3 experts have the same opinion as follows: (1) Develop activities to promote abilities in academics, music, sports, and careers so that students have higher academic achievement. (2) Encourage teachers to have knowledge and understanding about course and organizing teaching and learning such as training and meetings for teachers and personnel (3) providing opportunities for teachers to search for information and teaching media tools that are consistent with the curriculum from the internet (4) always observing teachers' teaching informally (5) Honor teachers who perform outstanding work in various ways, such as giving praise at the certificate presentation meeting. Post news in the journal

Keywords: Academic leadership, Educational institution administrators

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 39 ได้บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการมีการกระจายอำนาจการบริหารงาน และการจัดการศึกษาในสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553 น.14)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐาน เพื่อพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงานให้ก้าวหน้าสู่ความสำเร็จ ผู้นำทางวิชาการต้องมีความรู้เกี่ยวกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับการสอนและความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนทางการศึกษา มีความสามารถในการสื่อสาร และแสดงให้นักเรียน ครูและผู้ปกครองเห็นว่ากิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญ และมีคุณค่า

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ได้ดำเนินการตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ของสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน ในการบริหารสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน ได้บริหารงานจนเกิดผลสัมฤทธิ์และมีผลงานแห่งความสำเร็จที่เป็นแบบอย่างได้ (Best Practice) ดังนี้ โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) มีผลงาน “ระบบติดตาม ตรวจสอบการเข้าเรียน (E-CLASS PRO) โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ มีผลงาน “โครงการส่งเสริมวินัยธรรมโครงการคุณธรรม โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ด้วยกระบวนการ Active Learning” โรงเรียนแก่งกระจานวิทยา มีผลงาน “การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนแก่งกระจานวิทยาด้วย SCOUT MODEL” โรงเรียนป่าเต็งวิทยา มีผลงาน “การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ PD-CARE MODEL” และโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเพชรบุรี มีผลงาน “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเพชรบุรีในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค LT (Learning Together) ปีการศึกษา 2564 และสามารถนำไปเผยแพร่และเป็นแบบอย่างของการบริหารงานต่อไปได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี, 2566, น. 42)

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของสหวิทยาเขตดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ที่ผู้วิจัยได้ศึกษา และวิเคราะห์จากองค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดกับประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี จำนวน 290 คน ประกอบด้วย โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) จำนวน 74 คน โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ จำนวน 20 คน โรงเรียนแก่งกระจานวิทยา จำนวน 37 คน และโรงเรียนป่าเต็งวิทยา จำนวน 38 คน โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี จำนวน 51 คน และโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เพชรบุรี จำนวน 70 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี จำนวน 165 คน จากประชากร 290 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Robert V. Krejcie, and Daryle W. Morgan.1970, p. 608) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี เป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

เครื่องมือฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะข้อคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา และประสบการณ์ทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ การจัดการหลักสูตรและการสอน การพัฒนาครู การนิเทศติดตามการเรียนการสอน และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักของลิเคิร์ท (Likert Scale)

เครื่องมือฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. วิธีการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยจากคณะศิลปะ-ศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี เพื่อขอความร่วมมือจาก ข้าราชการครู ของสถานศึกษา ให้ช่วยอำนวยความสะดวกแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะศิลปะศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากข้าราชการครูในโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี โดยไปรับด้วยตนเองเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 165 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ใช้ค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี โดยการหาค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำค่าเฉลี่ยเลขคณิตไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี สรุปผลเป็นประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน และต่ำสุด คือ ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นเหมือนกันทั้ง 3 ท่าน ดังนี้ (1) พัฒนากิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านวิชาการ ดนตรี กีฬา อาชีพเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (2) ส่งเสริมให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน เช่น อบรม ประชุม ให้กับครูและบุคลากร (3) เปิดโอกาสให้ครูได้ค้นหาข้อมูลและเครื่องมือสื่อการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรจากอินเทอร์เน็ต (4) สังเกตการสอนของครูอย่างไม่เป็นทางการอยู่เสมอ (5) ยกย่องเชิดชูเกียรติคุณของครูที่ปฏิบัติงานดีเด่นด้วยวิธีการต่างๆ เช่น กล่าวชมเชยในที่ประชุมมอบเกียรติบัตร ลงข่าวในวารสาร

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี โดยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรีโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยไว้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรีอยู่ในระดับมาก เนื่องจากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการพัฒนาครู ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริมา พันสอาด (2560, น.95-102) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของเกตุสุดา กิ่งการจร (2560: น.3) ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สพม. เขต 4 สระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริญาพร มุกดา (2558, น.128-129) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงชนก เรืองมัน

(2559, น. 1) ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายบางพลี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางพลี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและ สอดคล้องกับบุญพา พรหมณะ (2559, น. 90) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากและสอดคล้องกับเกตุสุตา กิ่งการจร (2560, น.3) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับบาลกีส กษา (2560, น.101) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำ การทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับเกตุสุตา วรณสิทธิ์ (2562, น.82) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า ภาวะผู้นำตามความเป็นจริงของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับโกวิท บุญด้วง และคณะ (2563, น.153) ได้ทำการศึกษา วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร ทางการศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับกรองกาญจน์ อรุณเมฆ (2564, น. 120) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดย ภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากและ สอดคล้องกับธนพัฒน์ ลิ้มไพบูลย์ และคณะ (2564, น.36) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า 1. ภาวะผู้นำ ทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุพรรณบุรี ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับ ปวีณา บุทธิจักร (2564, น.) ได้ทำวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565, น.75-80) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่า 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับนุจรศ ศาลางาม (2565, น.55) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครู ที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์ มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี พบว่ามี 5 แนวทางดังนี้ (1) พัฒนากิจกรรม ส่งเสริมความสามารถด้านวิชาการ ดนตรี กีฬา อาชีพเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (2) ส่งเสริมให้

ครูได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน เช่น อบรม ประชุม ให้กับครูและบุคลากร (3) เปิดโอกาสให้ครูได้ค้นหาข้อมูลและเครื่องมือสื่อการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรจากอินเทอร์เน็ต (4) สังเกต การสอนของครูอย่างไม่เป็นทางการอยู่เสมอ (5) ยกย่องเชิดชูเกียรติคุณของครูที่ปฏิบัติงานดีเด่นด้วยวิธีการต่างๆ เช่น กล่าวชมเชยในที่ประชุมมอบเกียรติบัตรลงข่าวในวารสาร ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรีมีพหุแนวทาง เนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านได้ให้ความเห็นใน แนวทาง การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ตามแนวทางต่อไปนี้ แนวทางพัฒนากิจกรรมส่งเสริมความสามารถ ด้านวิชาการ ดนตรี กีฬา อาชีพเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น แนวทางส่งเสริมให้ครูได้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน เช่น อบรม ประชุม ให้กับครูและบุคลากร แนวทางการ เปิดโอกาสให้ครูได้ค้นหาข้อมูลและเครื่องมือสื่อการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรจากอินเทอร์เน็ต แนวทางการ สังเกตการสอนของครูอย่างไม่เป็นทางการอยู่เสมอ แนวทางการยกย่องเชิดชูเกียรติคุณของครูที่ปฏิบัติงานดีเด่น ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น กล่าวชมเชยในที่ประชุมมอบเกียรติบัตร ลงข่าวในวารสาร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัลลภ รัชนิพนธ์ (2565: น.86) แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่ม นิमितใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 1 พบว่ามีแนวการพัฒนาด้านการกำหนด เป้าหมายของโรงเรียนและด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอนและสอดคล้องกับสยาม สมใจ (2567: น. 21) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี พบว่ามี แนวทางจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาและสอดคล้องกับ ชย พานะกิจ (2566 : น.11) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรสาคร พบว่ามีการส่งเสริมสนับสนุนในการทำงานของบุคลากรและมีการยินดีในความสำเร็จด้วยความจริงใจ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- (1) โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านวิชาการ ดนตรี กีฬา อาชีพสำหรับครูในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี
- (2) โครงการพัฒนาหลักสูตรและสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนสำหรับครูในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนิเวศน์มฤคทายวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

- 1) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในรูปแบบวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและมีประโยชน์ต่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ
- 2) ควรศึกษาอิทธิพลของปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน

รายการอ้างอิง

- กรองกาญจน์ อรุณเมฆ (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8.
- เกศสุตา วรรณสินธ์. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27.
- ข้าวทิพย์ ทีสุภะ. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการดำเนินการ
ประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชลนิชา ศิลพงษ์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริ
หารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1.
วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สกลนคร : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- บาลีส กาษา (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรบิณัง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. การค้นคว้าอิสระ
การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- ปวีณา บุทธิจักร (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริ
หารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมศักดิ์ ฉัตรทอง และทศพร ธิษะพร. (2561). (พฤษภาคม-สิงหาคม 2561). “ภาวะผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร,” วารสารวิจัยและพัฒนายลยลงกรณในพระบรมราชูปถัมภ์. 13(2) :
247,252.
- สรายุทธ สิมมาจันทร์. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริ
หารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร,
สกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี. (2566). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานระยะ 5 ปี
(พ.ศ.2566-2570). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553).
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: สำนัก
นายกรัฐมนตรี.
- สิรินญา ศิริประโคน. (2561). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมาบเตย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก.
- สุกฤตา วัฒนเกษมสกุล. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการ
เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา
เขต 3. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

สุวิตา สุขประวิทย์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.

G. Matthews. (2007). **Handbook of research for educational communications and
technology: a project of the association for education communications and
technology**. New York: Macmillan Library References, 2007

Likert, Rensis. (1967). **"The Method of Constructing and Attitude Scale"**. In Reading
in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York

McCarthy, M. J. (2009). **Teachers' Perceptions of High School Principals' Leadership
Behaviors Using the Principal Instructional Management Rating Scale
(PIMRS) and the Relationship to the AYP (Adequate Yearly Progress) Status
in High Poverty Suburban School Districts Located in Southeastern
Pennsylvania**. Professors. Ed.D. Dissertation. Saint Joseph's University.